

En tragisk historie fra Rebstrup

Skrevet 1999 af Poul Christensen

1600-tallet var på mange måder et hårdt århundrede for almindelige mennesker. Ganske vist fik Christian den fjerde gjort opmærksom på Danmarks eksistens, ikke mindst gennem sine byggeprojekter, men han kunne heller ikke holde sig fra at blande sig i udenrigspolitik, hvad han nok burde have været lidt forsigtig med. Det bragte ulykker ind over riget med forarmelse til følge for de mange, som fik følgerne af kongens krige ind på nærmeste hånd.

Nu var kongen så endelig død, og sønnen Frederik den tredje befandt sig midt imellem to krige med svenkerne. Mange ulykker var gået over landet. Også Himmerland fik sin tilmålte andel heraf, så folk var vant til lidt af hvert.

Romantiseret billede af forhandling ved Tinghøj

ker. Stor nok var den til at have et folkehold, og husbonden, den velhavende Christen Jacobsen, som var ud af familien Ged, havde da fæstet Giertrud, der førhen havde tjent hos Jacob Jensen i Giver, hvor hun åbenbart var kommet for tæt på karlen Christen Nielsen. En ganske banal affære, der endte med at Giertrud blev frugtsommelig i Rebstrup.

Kort over Rebstrup fra 1792

I slutningen af april fødte hun barnet, og i sin ulykkelige situation greb hun til den desperate handling at svøbe det i et sort forklæde, for derefter at komme den nyfødte i en krukke. Dernæst fik hun fat i en fork og gravede et hul "vesten i gården" op mod muren i spisekammeret på Rebstrup.

Imidlertid har man haft øjnene med sig på gården, for naturligvis har Giertrud ikke kunnet skjule sin tilstand, og så rullede lavinen. Giertrud blev ført til Ålborg slot, hvor hun den 1. juni tilstod sin forbrydelse.

Alligevel har der været en vis spændt atmosfære ved tinghøjen i Estrup den 16. juni i året 1651. Den gamle herredsfoged Peder Gundesen fra Elidshøj har denne dag sikkert kunnet notere et større fremmøde end normalt, men det var heller ikke en almindelig banal tingdag denne forsommerdag. Blandt andet var bøddelen, eller mestermanden, fra Ålborg også mødt op.

For retten stod denne dag en tjenestepige ved navn Giertrud Frandsdatter, der tjente på herregården Rebstrup. Ja, egentlig var den knap længere en herregård, skønt den endnu omtaltes som sådan, men tidernes ugunst havde i mange år rykket mange små herregårde ned i fæstegårdenes rækker.

Datidens forhold taget i betragtning kan man sætte sig ind i den ulykkelige piges situation, da hun opdager at hun venter sig. Som ugift mor kunne hun kun forvente at blive fyret fra gården, og ingen ville længere bekymre sig om hende og hendes skæbne. Vi ved ikke andet om hende, end at hun stammede fra Ørbæk i Slet herred, og hun har sikkert hørt til de tjenestefolk, som drog fra sted til sted hver skiftedag.

Lensmandens fuldmægtig kunne så ellers overlade sagens videre forløb til Hornum Herredsting, hvorfor man nu denne dag var forsamlet for at dømme den unge pige.

Fire af egnens bedste mænd kunne da bevidne, at de havde været på Rebstrup 14 dage i forvejen, hvor de havde fået Giertrud til selv at grave krukken med det makabre indhold op. Fosteret var allerede gået en del i forrådnelse, men hele affæren var jo egentlig så klar, at det lignede en ren ekspeditionssag.

Ridefogeden, Laurids Pedersen fra Ålborghus slot, spurgte nu Giertrud, om hun havde nogen formue, gods eller penge, eller om hun måske havde gæld, der skulle betales, "eftersom hendes tid at leve var ikke lang". Endnu var dommen ikke faldet. Giertrud sagde at hun kun havde de fire rigsdaler, som hun havde på sig i en klud. Idet hun smed pengene fra sig, bad hun om at hendes søster Mette måtte få dem, men her gjorde hun regning uden vært. Bødlen fra Ålborg, Bendix hed han, tog straks pengene til sig, "førend Giertrud Frandsdatter blev dømt." Han skulle ikke risikere at han ikke fik sin betaling, nu da han var kommet den lange vej fra byen. Selv tingsskriveren synes åbenbart at der var vendt lidt om på tingene, fornemmer man.

Tinghøj sommeren 2005

"Da, efter sagens lejlighed, og efterdi forn. Giertrud Frandsdatter, er pågrebet og indsat på Ålborghus for hendes barn, hun straks efter fødslen haver myrdt och levendis i jorden nedergrafuet, efter hendes egen bekendelse og tingsvidners lydelse, hvilken gerning hun endnu er bestendig for dom, og videre til sagens rette sandhed, samme barn, selv af jorden haver optaget, og af dannemænd er besigt, da vidste vi ikke andet om samme gerning at kende, end forn. Giertrud Frandsdatter derfor bør at straffes med suerd på hindes hals och liff. Dette til vitterlighed under vores signeter. Datum ut supra".

Hvorefter mester Bendix så kunne komme til og fortjene de penge, han allerede havde raget til sig ...